

FORENKLET MELDING OM FORETAKSSAMMENSLUTNING

Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS sitt erverv av kontroll i AGTunnel AS

Oslo, 29. april 2024

Ansvarlig advokat: Håkon Cosma Størdal

Melder:

Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS
Org.nr. 960 892 089
Strandland, 8484 Risøyhamn

Kontaktperson: Jonas Tetlie
Tlf. +47 468 17 955
E-post: jonas.tetlie@lns.no

Melders representant:

Advokatfirmaet Wiersholm AS,
advokat Karen Cecilie Gildberg og
advokatfullmektig Sigrid Terøy Finnes
Postboks 1400 Vika, 0115 Oslo
Tlf.: +47 210 210 00
E-post: kagi@wiersholm.no /
sifi@wiersholm.no

Målselskap:

AGTunnel AS
Org.nr. 917 454 809
Fjørevegen 20, 6856 Sogndal

Kontaktperson: Frank Mohn
Tlf. +47 91000046
E-post: frank.mohn@giertsen.no

1. INNLEDNING

- (1) Foretakssammenslutningen gjelder Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS (med datterselskaper samlet omtalt som "**LNSE**") sitt erverv av enekontroll i AGTunnel AS ("**AGT**") (i fellesskap omtalt som "**Partene**"). Transaksjonen gjennomføres ved at LNSE erverver 60,1 prosent av aksjene i AGT ("**Transaksjonen**").
- (2) LNSE vil ved Transaksjonen erverve enekontroll i AGT. Partene har hver en årlig omsetning som overstiger NOK 100 millioner i Norge, og en samlet omsetning over NOK 1 milliard i Norge. Transaksjonen utgjør dermed en meldepliktig foretakssammenslutning, jf. konkurranseloven § 18 første ledd, jf. andre ledd, jf. § 17 første ledd bokstav b.
- (3) Gjennomføring av Transaksjonen er betinget av godkjenning fra Konkurransetilsynet, og er ikke meldepliktig i andre jurisdiksjoner enn Norge.

2. VILKÅRENE FOR Å INNGI FORENKLET MELDING ER OPPFYLT

- (4) Partenes markedsandeler er under 20 prosent i alle horisontalt overlappende markeder og under 30 prosent i alle hypotetisk vertikalt overlappende markeder. Vilklårene for inngivelse av forenklet melding er dermed oppfylt jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 første ledd nr. 3 bokstav b.

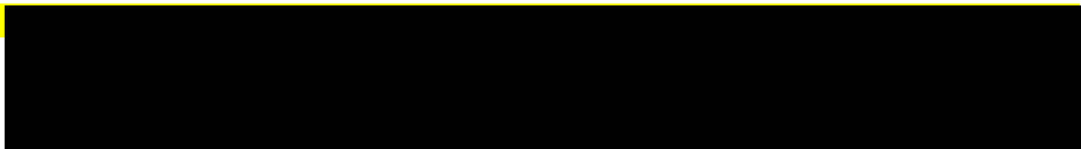
3. BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

3.1 Foretakssammenslutningens art

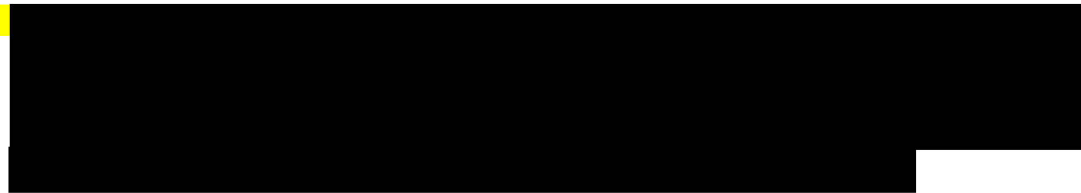
- (5) Transaksjonen er strukturert som en rettet emisjon i kombinasjon med et aksjesalg, hvor LNSE tegner seg for aksjer tilsvarende 50,1 prosent av aksjene i AGT og samtidig erverver ytterligere 10 prosent av aksjene fra AGT Group AS. Etter gjennomføringen av den rettede emisjonen og aksjesalget vil LNSE eie totalt 60,1 prosent av aksjene i AGT.

3.2 Bakgrunn for foretakssammenslutningen

(6)

(7)

4. BESKRIVELSE AV PARTENE

4.1 Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS

4.1.1 Organisatorisk og juridisk struktur

- (8) LNSE har hovedkontor i Strandland i Andøy kommune, og har omtrent 750 ansatte.
- (9) Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS er øverste selskap i LNSE (også omtalt som LNS-konsernet) som ellers består av følgende 13 selskaper:

- **LNS AS (Leonhard Nilsen & Sønner AS):** Holdingselskap og datterselskap av Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS. Gjennom LNS AS eier Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS konsernets øvrige selskaper innen entreprenørvirksomhet.
- **LNS Equipment AS:** Selskapet har hovedkontor i Risøyhamn, og er et datterselskap av Leonhard Nilsen & Sønner Eiendom AS. LNS Equipment AS har sin virksomhet innen utleie og leasing av bygge- og anleggsmaskiner samt utstyr.¹
- **Hålogaland Element AS:** Selskapet har hovedkontor i Risøyhamn, og prosjekterer og produserer bygningselementer og bygningsmoduler til alle typer bygg. I tillegg tegner og bygger Hålogaland Element anleggsbrakker og småhus.
- **LNS Spitsbergen AS:** Selskapet er lokalisert på Svalbard, og tilbyr lager- og logistiktjenester for gods, tankanlegg og drivstoff, bygg- og anleggsdrift, herunder vei- og tomtebygging, miljøsanering og riving, grunnundersøkelser og massetransport. LNS Spitsbergen har sammen med Hålogaland Element oppført boliger på Svalbard for salg og utleie.
- **LNS Ocean AS:** Selskapet er aktive innen bunkerssalg og trading, og lokalisert på Svalbard. Selskapet eies 60 prosent gjennom LNS Spitsbergen AS.
- **LNS Clearing AS:** Selskapet har hovedkontor på Risøyhamn og har virksomhet innen engroshandel med drivstoff og brensel. Selskapet eies gjennom LNS Ocean AS.
- **Svalbard Busservice AS:** Selskapet er lokalisert på Svalbard, og har virksomhet innen turbiltransport. Selskapet eies av LNS Spitsbergen AS.
- **Svalbard Auto AS:** Selskapet er lokalisert på Svalbard og tilbyr detaljhandel med biler og lette motorvogner, unntatt motorsykler. Selskapet eies av LNS Spitsbergen AS.
- **Svalbard Buss og Taxi AS:** Buss- og taxiselskap lokalisert på Svalbard. Eies av LNS Spitsbergen AS.
- **LNS Mining AS:** Selskapet er et holdingselskap for investeringer innen gruvedrift, og har hovedkontor på Risøyhamn. Selskapet eies direkte av LNSE, og dermed ikke gjennom LNS.
- **Greenland Ruby DK APS:** Gruveselskap på Grønland som utvinner rubiner og safirer til smykkeindustrien. Selskapet eies av LNS Mining AS.
- **Greenland Ruby AS:** Selskapet er ansvarlig for salg av rubiner og safirer utvinnet på Grønland. Selskapet eies av Greenland Ruby DK AS.
- **LNS Greenland AS:** Selskapet står for drift av rubingruven på Grønland gjennom driftsavtale med Greenland Ruby. Selskapet eies av Greenland Ruby DK AS.

¹ Selskapet tilbyr per i dag ikke maskinutleie for arbeid med tunnel.

- (10) LNSE har også aksjer i tre tilknyttede selskaper, Arctic Graphite AS², Rana Gruber AS³ og Lomvia AS.⁴ Ingen av disse har overlappende virksomhet med målselskapet AGT. Se mer om LNS-konsernets selskaper og tilknyttede selskaper [her](#).⁵
- (11) LNSE eies av LNS Holding som igjen eies av flere holding- og investeringselskap, hvor Hospitality Invest⁶ via Hi Capital AS er største enkeltstående ikke-kontrollerende aksjonær med til sammen 20 prosent av aksjene.⁷ Øvrige aksjonærer eier resterende 80 prosent i selskapet.⁸

4.1.2 Virksomhetsområder

- (12) LNSE leverer tjenester innen anleggs- og gruveentreprenørbransjen. Tjenestene tilbys gjennom datterselskapet LNS AS og dets videre datterselskap. Overordnet kan virksomheten deles inn i fem virksomhetsområder:
- **Bygging av tunneler:** LNSE driver primært med bygging av tunneler, herunder vei- og jernbanetunneler samt tunneler relatert til vannkraft.
 - **Gruveentrepriser:** LNSE opererer som driftsentreprenør for gruveselskaper i Norge.
 - **Masseflytting:** LNSE har en stor maskinpark og tilbyr derfor flytting av masse, særlig på industriområder, ved utbygging av havner, veier, flyplasser og i tilknytning til gruver.
 - **Bygging av fjellhaller og bergrom:** LNSE påtar seg oppdrag innenfor underjordsdrift, herunder bygging av fjellhaller og siloer.
 - **Betongkonstruksjoner:** LNSE utfører bygging av betongkonstruksjoner som benyttes blant annet i tunneler og andre byggverk.
- (13) Hva gjelder virksomhetsområdet bygging av tunnel er det LNSE som borer og sprenger ut selve tunnelen samt foretar noe tilknyttet sikringsarbeid (men ikke tilknyttet vann- og frostsikring). Ettersom LNSE ikke er en helintegrert leverandør av tjenester innenfor tunnel må LNSE benytte underentreprenører til å gjøre blant annet det elektriske, etterarbeid knyttet til vann- og frostsikring av tunnelen og veibygging.

² LNSE eier 50 % av aksjene.

³ LNSE eier 15,07 prosent av aksjene.

⁴ LNSE (gjennom datterselskapet LNS Spitsbergen AS) eier 20 prosent av aksjene. Øvrige aksjer eies av Sandlo AS.

⁵ I tillegg har LNSE aksjeposter i Nussir ASA, Andøyposten AS, Andfjord Salmon AS, Dno ASA og Storebrand ASA.

⁶ Hospitality Invest AS kontrolleres av brødrene Adolfsen ("Adolfsen Group") gjennom selskapene Mecca Invest AS og Klevenstern AS. Selskapet investerer i en rekke selskaper innenfor ulike sektorer, men størsteparten av investeringene gjøres innen reise og turisme, omsorgstjenester, rekruttering og eiendom. For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at Mecca Invest AS og Klevenstern AS til sammen eier 19 prosent av Consto Holding AS som eier Consto AS. Consto er aktive i bygg- og anleggsektoren, inkludert tunnelrehabilitering, og har dermed et begrenset overlapp med AGT.

⁷ Frem til 14. desember 2023 eide Lovik Holding AS 39,99 prosent av aksjene.

⁸ Dette utgjør Tuncomp AS, Malmat Invest AS, ØSN Invest AS, BBN Invest AS og Hålogaland Anlegg AS. Tuncomp AS har en kontrollerende aksjepost (70 prosent) i BFN Invest AS, men selskapet har ikke overlappende virksomhet med AGT. [REDACTED]

(14) LNSE utfører oppdrag i hele Norge, men har størst tilstedeværelse nord i landet. I tillegg har LNSE noe aktivitet på Svalbard, Grønland og Færøyene.⁹ LNSE har tidligere utført oppdrag i Antarktis, Chile og Hong Kong.¹⁰

(15) Ingen av de øvrige selskapene i LNS-konsernet har overlappende virksomhet med AGT.

4.2 AGTunnel AS

4.2.1 Organisatorisk og juridisk struktur

(16) AGT ble etablert i 2016. Hovedkontoret er lokalisert i Sogndal og selskapet har rundt 115 ansatte fordelt på to land.

(17) AGT er før Transaksjonen eid av AGT Group som igjen er eid 95,5 prosent av W. Giertsen AS¹¹ og 4,5 prosent av Oxholm Invest AS.

4.2.2 Virksomhetsområder

(18) AGT er en landsdekkende tunnelentreprenør med spisskompetanse innen vann- og frostsikring av tunneler i forbindelse med oppføring av nye tunneler samt rehabilitering av eksisterende tunneler.

(19) Vann- og frostsikring av tunnel inngår som en del av tjenestene som tilbys i markedet for bygging av tunnel. Ettersom AGT leverer tjenester innenfor vann- og frostsikring opererer de primært som underleverandør. Arbeid med vann- og frostsikring er noe annet enn boring- og sprengningsarbeid ettersom det krever ulik kompetanse og ulikt utstyr. Likevel anses det som en nødvendig del av tunnelbyggingen, særlig fordi en tunnel ikke kan benyttes før slikt essensielt arbeid er utført, og fordi vann- og frostsikring er en tjeneste som bare utføres i tilknytning til oppføring av nye tunneler og rehabilitering av oppførte tunneler.

(20) AGT leverer tjenester til offentlige så vel som private aktører, og primært til aktører som ikke selv tilbyr/utfører vann- og frostsikring av veitunneler.

(21) AGT har tidligere gjennomført et prosjekt som byggherre av en mindre tunnel. Denne delen av virksomheten er imidlertid avviklet og vil i tiden fremover ikke være en del av AGTs virksomhet.

(22) AGT har virksomhet innen vann- og frostsikring av tunneler i både Norge og Sverige.

4.3 Partenes omsetning og driftsresultat siste regnskapsår

(23) Tabellen nedenfor viser Partenes omsetning i Norge i 2022 og 2023.¹²

Tabell 1: Partenes omsetning i Norge i 2022 og 2023

Selskap	Omsetning i 2022 i NOK	Omsetning i 2023 i NOK

⁹ På meldingstidspunktet bygger LNSE bare tunnel på Færøyene.

¹⁰ LNSE har ikke bygget tunnel på Antarktisk.

¹¹ W. Giertsen kjøpte en majoritetsandel i AGT i 2020.

¹² LNSEs regnskap for 2023 er på tidspunktet for inngivelse av denne meldingen ikke revidert, men det inngis foreløpige tall sammen med tall fra 2022. For AGT er regnskapet for 2023 ferdig revidert.

LNSE ¹³	██████████ ¹⁴	██████████ ¹⁵
AGT	234 683 500	██████████

5. MARKEDSAVGRENSNING

5.1 Innledning

- (24) Både LNSE og AGT leverer tjenester relatert til bygging av infrastruktur, herunder arbeid med tunnel. Partenes virksomhet er primært komplementær ettersom LNSE bygger tunneler og AGT utfører nødvendig vann- og frostsikringsarbeid som en del av arbeidet med tunnel. AGT leverer dermed en tjeneste LNSE benytter seg av for å kunne være en totalleverandør innen tunnel. Etter partenes oppfatning inngår både LNSE og AGTs tjenestetilbud som en del av et eventuelt hypotetisk marked for bygging, inklusiv rehabilitering, av tunnel. Dette markedet er fragmentert med en rekke aktører som tilbyr ulike produkter og tjenester. Partenes aktivitet vil derfor behandles som et horisontalt overlapp i det videre. Selv for det tilfellet partenes relasjon skulle anses å være av en vertikal art, vil Transaksjonen ikke ha noen negative konkurransemessige virkninger.
- (25) LNSE tilbyr også øvrige tjenester relatert til bygging av infrastruktur, herunder bygging av siloer, bergrom og moloer, samt masseflytting i forbindelse med byggearbeid. I tillegg er LNSE aktiv innenfor gruveentrepriser. Som beskrevet ovenfor har LNSEs datterselskap Hålogaland Element AS noe aktivitet innenfor oppføring av småhus og anleggsbrakker. Ettersom AGT ikke leverer øvrige tjenester relatert til bygging av infrastruktur, bygging av bolig/andre bygg uten boligformål eller gruveentrepriser behandles ikke dette nærmere.

5.2 Produktmarked

- (26) Partene er ikke kjent med at Konkurransetilsynet tidligere har tatt stilling til hvordan markedet tilknyttet bygging av tunnel skal avgrenses. EU-Kommisjonen har tidligere åpnet for å dele markedet for byggetjenester ("construction market") inn i tre undermarkeder: i) oppføring av boliger (blokker, leiligheter, eneboliger), ii) oppføring av bygg som ikke har boligformål (industribygg, kontor, kjøpesenter og sykehus osv.), og iii) bygging av infrastruktur/anlegg (veier, broer, jernbane, og vann- og avløp osv.).¹⁶ Kommisjonen har ikke tatt endelig stilling til hvordan markedet skal avgrenses.
- (27) Partene mener at bygging av infrastruktur skiller seg fra bygging av bolig og bygg uten boligformål i det bygging av infrastruktur krever mer spesialisert kompetanse og utstyr. Partene utelukker imidlertid ikke at det vil kunne være mulig for flere av aktørene aktive innen bygging av infrastruktur å omstille sin virksomhet til å omfatte oppføring av bygg med og uten boligformål. Gitt at Partenes virksomhet primært kjennetegnes av tjenester som

¹³ For ordens skyld nevnes det at ingen av de øvrige aksjonærene i LNSE (Tuncomp AS, Malmat Invest AS, ØSN Invest AS, BBN Invest AS og Hålogaland Anlegg AS) har andre kontrollerende aksjeposter i selskap med omsetning i 2022.

¹⁴ Omsetningen er justert iht. at i underkant av ██████████ av omsetningen kan knyttes til ██████████

¹⁵ Omsetningen er justert iht. at i underkant av ██████████ av omsetningen kan knyttes til ██████████

¹⁶ Se for eksempel sak COMP/M.9316 *Peab/Yit's paving and mineral aggregates business* avsnitt 103, sak COMP/M.6841 *Goldman Sachs/TPG Lundy/Tulloch Homes Group Limited* avsnitt 17, og sak COMP/M. 6020 *ACS/HOCHTIEF* avsnitt 6.

henger tett sammen med bygging av infrastruktur, er Partene av den oppfatning at det for vurderingen av denne Transaksjonen kan tas utgangspunkt i et separat undermarked for bygging av infrastruktur/anlegg.¹⁷

- (28) Videre har Kommisjonen vurdert, men ikke konkludert på, hvorvidt et eventuelt undermarked for bygging av infrastruktur/anlegg ytterligere bør segmenteres basert på type infrastruktur, herunder bygging av henholdsvis veier, broer, tunneler og annen infrastruktur.¹⁸ Det vil være mulig for aktørene på markedet å omstille sin virksomhet slik at de også kan tilby andre typer infrastrukturentjenester, herunder tilegne seg nødvendig kompetanse, utstyr og godkjenning, slik at markedet ikke nødvendigvis fordrer en videre segmentering. Ettersom Partenes overlappende virksomhet klart knytter seg til tjenester nødvendig for bygging av tunnel kan det for vurderingen av denne Transaksjonen tas utgangspunkt i type infrastruktur.
- (29) Partene kan ikke se at det er grunnlag for å segmentere ytterligere basert på tunnelens formål, som for eksempel bygging av tunnel for henholdsvis vei, jernbane eller vannkraft. Selv om det ikke utføres vann- og frostsikring i tunneler tilknyttet vannkraft, er ikke selve sprengingen og boringen av tunnelen påvirket av tunnelens tiltenkte formål og bruksområde.
- (30) Etter Partenes oppfatning er det heller ikke grunnlag for en oppdeling av markedet etter kontraktens størrelse. De fleste aktørene har generelt kapasitet til å inngå kontrakter i alle størrelser, selv om det finnes enkelte mindre aktører som bare konkurrerer om små kontrakter. Etter Partenes oppfatning er det svært vanskelig å trekke et skille basert på kontraktens størrelse i dette markedet.

5.3 Geografisk marked

- (31) EU-Kommisjonen har tidligere antydnet at markedet for byggetjenester ("construction market") kan avgrenses nasjonalt.¹⁹ Dette er blant annet begrunnet i nærhet til arbeidsstedet, lokalkunnskap, språkkunnskap og transportkostnader. For enkelte typer infrastrukturprosjekter, som blant annet bygging av tunneler og broer, har EU-Kommisjonen antydnet at det geografiske markedet kan tenkes å omfatte EU/EØS.²⁰
- (32) Med tiden har Norge blitt et særlig attraktivt marked for utenlandske, og især europeiske, aktører innen tunnel. Partene møter derfor konkurranse fra en rekke europeiske aktører innen bygging av tunnel i Norge. Tilsvarende er også Partene aktive utenfor Norge. Mens AGT tilbyr vann- og frostsikring av tunneler i Sverige, har LNSE bygd tunneler både på Færøyene, Island, Chile og Hong Kong.²¹
- (33) Etter Partenes oppfatning omfatter et marked for bygging av tunnel hele EU/EØS. For fullstendighetens skyld vil partene likevel presentere markedsandelsestimater for et hypotetisk minste mulig nasjonalt marked.

¹⁷ For ordens skyld kan det nevnes at LNS Hålogaland Element AS har noe aktivitet innenfor oppføring av småhus, herunder fabrikking av elementer og moduler til bruk for bolig og andre formål, samt at LNS Spitsbergen har noe aktivitet innen oppføring av bygg.

¹⁸ Se for eksempel sak COMP/M.9316 *Peab/Yit's paving and mineral aggregates business* avsnitt 104 flg.

¹⁹ Se for eksempel sak COMP/M.4850 – *CVC/DSI* avsnitt 13-14 og sak COMP/M.9316 – *Peab/Yit's paving and mineral aggregates* avsnitt 110.

²⁰ Se sak COMP/M.9316 – *Peab/Yit's paving and mineral aggregates* avsnitt 108.

²¹ På meldingstidspunktet har LNSE kun aktivitet innenfor tunnel på Færøyene utenfor Norge.

6. FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN HAR INGEN NEGATIVE VIRKNINGER PÅ KONKURRANSEN

- (34) Partene er aktive innenfor markedet for bygging av tunnel i EU/EØS. Partene kjenner ikke til størrelsen på det totale markedet for bygging av tunnel i EU/EØS, men mener likevel at det er grunnlag til å anta at markedet er stort ettersom det omfatter mange, langvarige og kostbare prosjekter samt et høyt antall aktører. Basert på Partenes omsetning antas det derfor at Partenes markedsandeler er svært små.
- (35) Partene er heller ikke kjent med at det finnes entydige tall på et hypotetisk nasjonalt totalmarked for bygging av tunnel. Den totale verdien av bygg- og anleggsprosjekter, herunder tunnelprosjekter, er dessuten vanskelig å anslå konkret ettersom prosjekter som regel strekker seg over flere år og fordi planlagte prosjekter kan strande. Estimatenes på et totalmarked vil derfor inneholde noen usikkerhetsmomenter. Partene har likevel forsøkt å estimere markedsandeler basert på deres respektive omsetning i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel og tatt utgangspunkt i planlagte og påbegynte byggeprosjekter i perioden [REDACTED]
- (36) Ifølge tall fra [Byggfakta.no](https://byggfakta.no) (Database for byggebransjen) beløper planlagte og påbegynte byggeprosjekter som omhandler tunneler i perioden [REDACTED] seg til NOK [REDACTED] milliarder kroner.²² Tallet omfatter nybygg og rehabilitering av tunneler for vei og jernbane i Norge. Fordelt på de [REDACTED] årene i perioden, beløper det årlige totalmarkedet seg til omtrent NOK [REDACTED] milliarder.²³ Partene har estimert markedsandeler basert på deres respektive omsetning i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel.
- (37) AGT har en omsetning i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel på NOK 0,235 milliarder i 2022 og NOK [REDACTED] i 2023. Med utgangspunkt i et omtrentlig totalmarked på NOK [REDACTED] per år gir dette AGT en markedsandel på henholdsvis [REDACTED] prosent og [REDACTED] prosent. Omtrent NOK [REDACTED] av LNSEs omsetning kan allokere til bygging av tunnel i Norge i 2022 og [REDACTED] i 2023, hvilket gir en markedsandel på ca. [REDACTED] prosent i 2022 og [REDACTED] prosent i 2023. Partenes samlede estimerte markedsandeler er dermed på [REDACTED] prosent i 2022 og [REDACTED] prosent i 2023.
- (38) Den samlede markedsandelen i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel er dermed svært lav. De små markedsandelene taler i seg selv for at Transaksjonen ikke vil ha noen negative virkninger på konkurransen i et hypotetisk marked for bygging av tunnel verken i Norge eller på EU/EØS-nivå.
- (39) Partene er dessuten ikke nære konkurrenter ettersom deres respektive tjenester innen tunnelbygging primært er komplementære. AGT leverer primært sin tjeneste innen vann- og frostsikring som en underleverandør til hovedentreprenører, slik som LNSE, som står for sprenging og boring av tunnelen. LNSE tilbyr før Transaksjonen ikke tjenester innen vann- og frostsikring. Transaksjonen vil følgelig ikke redusere noe konkurransepress mellom Partene.
- (40) Markedet er dessuten fragmentert og kjennetegnes av et stort antall aktører som tilbyr et bredt spekter av tjenester innenfor bygging av tunnel. En rekke nasjonale og internasjonale

²² Underlag hentet fra Byggfakta.no 12. april 2024.

²³ I mangel på entydige tall mener Partene at denne måten å beregne markedsandeler på gir den mest korrekte fremstillingen. Byggeprosjekter kan variere både i størrelse og varighet, men bygging av tunnel strekker seg normalt over flere år.

aktører vil utøve et betydelig konkurransepress overfor Partene både før og etter Transaksjonen, eksempelvis fra [REDACTED]

- (41) Videre har kundene stor grad av kjøpemakt. Kontrakter inngås ofte gjennom anbudskonkurranser eller anbudslignende prosesser, noe som i seg selv fører til økt konkurransepress. Aktørene må til enhver tid tilpasse seg oppdragsgiver og levere kvalitativt sett de beste produktene til en mest mulig konkurransedyktig pris. Konkurransepresset fra andre aktører vil dermed eksistere også etter gjennomføringen av Transaksjonen.
- (42) Det er også lave etableringshindringer i markedet. Aktører som bygger tunnel trenger sertifikat for sprengning av berggrunn, men utover dette er det få regulatoriske hindringer. Etter Partenes oppfatning er det heller ikke særlig kapitalkrevende å starte entreprenørvirksomhet, ettersom kostbart anleggsutstyr enkelt kan leies. Dette legger til rette for et marked med gode etableringsmuligheter.²⁴
- (43) Heller ikke for det tilfellet at Konkurransetilsynet skulle være av den oppfatning at vann- og frostsikring av tunnel utgjør et separat marked nedstrøms for det hypotetiske markedet for bygging av tunnel, vil Transaksjonen ha noen negativ innvirkning på konkurransen. Partene anslår at vann- og frostsikring i tunnel maksimalt utgjør [REDACTED] prosent av det totale markedet for bygging av tunnel. Med utgangspunkt i et omtrentlig totalmarked på NOK [REDACTED] per år i perioden [REDACTED], vil [REDACTED] prosent utgjøre omtrent NOK [REDACTED]. AGT har en omsetning på NOK 0,235 milliarder i 2022 og NOK [REDACTED] milliarder i 2023 i et hypotetisk nasjonalt marked for vann- og frostsikring i tunnel, hvilket tilsvarer markedsandeler på henholdsvis [REDACTED] prosent og [REDACTED] prosent. Et hypotetisk nasjonalt marked begrenset til bygging av tunnel (som ikke inkluderer vann- og frostsikring) utgjør om lag NOK [REDACTED] milliarder per år i perioden [REDACTED]. I et slikt hypotetisk marked har LNSE omtrent NOK [REDACTED] i 2022 og NOK [REDACTED] i 2023, hvilket tilsvarer en markedsandel på [REDACTED] prosent i 2022 og [REDACTED] prosent i 2023.
- (44) Som nevnt er aktørbilde knyttet til et hypotetisk marked for bygging av tunnel fragmentert. Også etter Transaksjonen er det en rekke enkeltstående aktører som tilbyr vann- og frostsikring og videre en rekke ikke-helintegrerte aktører som vil etterspørre vann- og frostsikring av tunneler som input. Tatt i betraktning AGTs begrensede markedsandel i et hypotetisk marked for vann- og frostsikring av tunneler, vil Transaksjonen ikke kunne ha noen negative virkninger for innkjøpere av denne tjenesten. Tilsvarende tilsier LNSEs begrensede markedsandel i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel ekskl. vann- og frostsikring, at Transaksjonen heller ikke vil medføre noen negative virkninger for enkeltstående aktører som tilbyr vann- og frostsikring av tunneler.
- (45) Det følger av ovennevnte at Transaksjonen ikke vil ha noen negative virkninger på konkurransen i et hypotetisk nasjonalt marked for bygging av tunnel, og heller ikke for det tilfellet vann- og frostsikring av tunnel anses som et separat marked.

²⁴ Det er vanlig, men ikke nødvendig, med ISO-sertifisering. En slik sertifisering kan være kapitalkrevende.

6.1 Viktigste konkurrenter, Kunder og leverandører

(46) En oversikt over Partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i et norsk marked for bygging av tunnel er vedlagt nedenfor.

Vedlegg 1: LNSEs fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører (konfidensiell)

Vedlegg 2: AGTs fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører (konfidensiell)

7. ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

(47) Partenes årsrapport/årsregnskap for regnskapsår 2022 og 2023 er inntatt som vedlegg i denne meldingen.

Vedlegg 3: LNSEs årsrapport (2022)

Vedlegg 4: AGTs årsrapport (2022)

Vedlegg 5: AGTs årsrapport (2023) (konfidensiell)

8. KONFIDENSIALITET

(48) Denne melding samt vedlegg merket "konfidensielt" inneholder opplysninger som det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. I meldingen er de aktuelle opplysningene uthevet i gult. Disse opplysningene må behandles med streng konfidensialitet og unntas offentlighet i sin helhet, jf. forvaltningslovens § 13 første ledd nr.2.

(49) En nærmere begrunnelse for hvorfor de aktuelle opplysningene må unntas offentligheten er vedlagt melding.

Vedlegg 6: Begrunnelse for hemmelighold